

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania M. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.
o ustalenie kapitału początkowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 stycznia 2018 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 lipca 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 18 lipca 2016 r., wydanym na skutek apelacji wniesionej przez ubezpieczonego M. D. od wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 28 listopada 2013 r., zmienił ten wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że podwyższył wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego do kwoty 183.965,98 zł oraz oddalił apelację w pozostałej części.

Ubezpieczony M. D. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 lipca 2016 r., zaskarżając ten wyrok w części, to jest w zakresie pkt 2 oraz zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, to jest: art. 233 § 1 k.p.c., art. 473 § 1 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c., art. 286 k.p.c. i art. 328 k.p.c., a także naruszenie przepisów prawa materialnego,

to jest: art. 174 w związku z art. 174 w związku z art. 15 ust. 2a „ustawy emerytalnej”.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł, że skarga ta jest oczywiście uzasadniona, gdyż zaskarżone orzeczenie jest „jaskrawo nietrafne”. Naruszenie przepisów prawa procesowego spowodowało wydanie nieprawidłowych orzeczeń, tym bardziej że Sąd pierwszej instancji w ogóle nie rozważył prawidłowości sporządzenia opinii przez biegłego, a Sąd drugiej instancji błędnie poprzestał na „częściowej” opinii biegłego, który nie potrafił odnaleźć prawidłowych danych mogących stanowić podstawę opinii, a co za tym idzie inne, prawidłowe postępowanie Sądu, jak chociażby dopuszczenie opinii innego biegłego, miałoby ogromny wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 stycznia 2009 r., II UK 117/08, wskazał bowiem, że w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych wysokość wynagrodzenia osiąganego w trakcie niewątpliwego świadczenia pracy może być wykazana wszelkimi środkami dowodowymi. Powyższe, zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 czerwca 2007 r., III AUa 482/07, oraz wyrokami Sądu Najwyższego: z dnia 4 lipca 2007 r., I UK 36/07 i z dnia 4 września 2013 r., II UK 315/12, nie oznacza jednak, że wykazanie konkretnych zarobków w celu obliczenia wysokości świadczeń z ubezpieczenia społecznego może być dokonywane w sposób przybliżony, jedynie na zasadzie uprawdopodobnienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej

jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Należy także przypomnieć, że w orzecnictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawnej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777; z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695; z dnia 10 stycznia 2014 r., III UK 61/13, LEX nr 1648614).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów już choćby z tej przyczyny, że poza ogólnym stwierdzeniem, iż w postępowaniu przed Sądami obu instancji doszło do naruszenia „przepisów prawa procesowego”, nie określa, które konkretnie przepisy postępowania zostały naruszone. Nie sposób natomiast prawidłowo sformułować wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej bez odwołania się choćby do jednego przepisu prawa materialnego lub procesowego. Każda z przesłanek skargi, to jest oczywista zasadność skargi, występowanie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeba wykładni jako okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji muszą dotyczyć treści przepisów, które były (powinny być) zastosowane w sprawie. Konieczne wymaganie konstrukcyjne skargi jest spełnione tylko wówczas, gdy jej autor wskaże, jakiego przepisu (przepisów) prawa dotyczy to twierdzenie, a także wyjaśni z pomocą wywodu prawniczego (czego skarżący również nie czyni), w czym upatruje zarzucanemu naruszeniu znamienia oczywistej zasadności.

Należy też jeszcze raz podkreślić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest odrębnym od podstaw zaskarżenia elementem tej skargi, w związku z czym musi być także odrębnie uzasadniony. Wymaganie wynikające z art. 398⁴ § 2 k.p.c. wiąże się bowiem wyłącznie z instytucją przesądu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie podkreśla się w tym względzie, że ze względu na odmienny cel instytucji przesądu oraz jej odrębne i kwalifikowane przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., wskazanie i uzasadnienie okoliczności, które miałyby decydować o poddaniu skargi kasacyjnej merytorycznej ocenie, nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Za prawidłowo sporządzoną skargę kasacyjną można zatem uznać tylko taką skargę, w której oba te wymagania są spełnione oddzielnie (odrębnie) i autonomicznie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365). W ramach oceny, czy skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, nie jest natomiast rzeczą Sądu Najwyższego doszukiwanie się w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych argumentacji mającej wykazać występowanie przesłanek przesądu, ponieważ że na tym etapie postępowania podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie nie podlegają jeszcze

badaniu (por. pośród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., II UK 274/09, LEX nr 585794). Wynika to stąd, że na tym etapie przedmiotem badania dokonywanego przez Sąd Najwyższy jest jedynie to, czy wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazuje i wykazuje choć jedną z podstaw (przesłanek) przedsądu wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Podstawy kasacyjne stanowią zaś odrębny od przesłanek przedsądu element skargi, w związku z czym nie zastępują one (ani ich uzasadnienie) i nie mogą zastąpić przesłanek przedsądu. Innymi słowy, podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zauważa ponadto, że skarżący, podnosząc, że „Sąd drugiej instancji błędnie poprzestał na częściowej opinii biegłego”, w istocie usiłuje podważyć przeprowadzoną przez Sąd Apelacyjny ocenę dowodów i dokonane na jej podstawie ustalenia faktyczne, na co dodatkowo wskazuje zresztą powołanie w podstawach zaskarżenia art. 233 § 1 k.p.c. Tymczasem, powoływanie się na błąd w ustaleniach faktycznych oraz przeprowadzonej ocenie dowodów nie może być podstawą skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.), skoro ustalenia te są wynikiem swobodnej oceny dowodów dokonywanej przez sąd *meriti*. Należy także dodać, że Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi merytorycznej ocenie i tak musiałby uwzględnić owe ustalenia przy rozpatrywaniu sformułowanych w skardze zarzutów naruszenia prawa materialnego.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.